

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Н А К А З

Міністра оборони України

20.06 2006

м. Київ

№ 360

Про затвердження Правил
безпечної експлуатації
підйомників військового та
спеціального призначення

З метою вдосконалення безпечної експлуатації підйомників, які застосовуються Збройними Силами України для виконання робіт з обслуговування військової техніки та озброєння,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Правила безпечної експлуатації підйомників військового та спеціального призначення, що додаються.

2. Наказ розіслати до окремої військової частини.

Міністр оборони України

А. С. ГРИЦЕНКО

ПРАВИЛА

безпечної експлуатації підйомників військового та спеціального призначення

1. Галузь застосування

1.1 Правила безпечної експлуатації підйомників військового та спеціального призначення встановлюють вимоги до експлуатації підйомників військового та спеціального призначення, що перебувають в Збройних Силах України (далі — підйомники), призначених для переміщення працівників з інструментами та матеріалами в робочу позицію і проведення там робіт з робочої платформи

1.2 Ці Правила поширюються на такі типи підйомників: самохідні (автомобільні, на спецшасі, пневмоколісні, гусеничні тощо); причіпні

1.3. Ці Правила не поширюються на пожежні підйомники; засоби підмошування

2 Терміни та визначення

2.1. У цих Правилах наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

підйомник військового та спеціального призначення — вантажопідіймальна машина циклічної дії, призначена для переміщення працівників з інструментами та матеріалами в робочу позицію і проведення там робіт з робочої платформи із обслуговування озброєння та військової техніки;

робочий майданчик — обмежена площадка, на якій підйомник виконує вантажопідіймальні операції чи пересувається відповідно до свого призначення;

установлення — розташування підйомника на робочому майданчику відповідно до проекту виконання робіт;

підйомник самохідний — підйомник, обладнаний механізмом для пересування робочим майданчиком і дорогами,

підйомник причіпний — підйомник, не обладнаний механізмом для пересування по дорогах і переміщується транспортним засобом (буксиром);

підйомник телескопічний — підйомник, обладнаний стрілою з висувними секціями;

підйомник пожежний — підйомник, обладнаний пожежним і пожежно-рятувальним обладнанням;

засоби підмоцнування — пристрої, призначені для організації робочих місць під час виконання будівельно-монтажних робіт на висоті або глибині більше 1,3 м від рівня ґрунту або перекриття;

робоча платформа — обгороджена по периметру площадка, призначена для розміщення працівників з інструментом і матеріалами та переміщення їх у робочу позицію для проведення робіт.

3. Вимоги до будови, виготовлення, налагодження, реконструкції та ремонту

Вимоги до будови, виготовлення, налагодження, реконструкції та ремонту підйомників військового та спеціального призначення, що експлуатуються у Збройних Силах України, та їх складових частин, встановлюються чинними нормативними документами (ГОСТами, ДСТУ, СНИПами) та технічними умовами, які розробляються відповідними спеціалізованими організаціями і погоджуються з Управлінням державного нагляду за охороною праці Міністерства оборони України.

4. Вимоги до підйомників і їх складових частин, придбаних за кордоном

4.1. Експлуатація підйомників або їх складових частин, придбаних за кордоном, починається після одержання в установленому порядку дозволу від Управління державного нагляду за охороною праці Міністерства оборони України.

4.2. Паспорт, настанова з експлуатації та інша експлуатаційна документація, що поставляється з підйомником або з його складовими частинами, мають бути викладені українською або, як виняток, російською мовою і відповідати вимогам цих Правил.

5. Вимоги до експлуатації

5.1. Реєстрація

5.1.1 Підйомники до введення в експлуатацію підлягають реєстрації в територіальних органах державного нагляду за охороною праці Міністерства оборони України.

5.1.2. Командир військової частини, начальник (директор) організації, установи (далі — роботодавець), у якого на балансі знаходиться підйомник та який має намір його експлуатувати, для реєстрації подає письмову заяву та паспорт під-

йомника. У заяві необхідно вказати наявність у роботодавця призначених наказом відповідальних працівників, зазначених у пункті 5.4.2, і навченого персоналу для обслуговування та ремонту підйомника.

У разі реєстрації підйомника, що відпрацював строк служби, також подається висновок експертизи про можливість, умови та строк його подальшої експлуатації, складений спеціалізованою організацією відповідно до вимог нормативної документації.

Якщо реєструється підйомник, виготовлений за кордоном, подається дозвіл Управління державного нагляду за охороною праці Міністерства оборони України.

5.1.3. Реєстрація підйомника в органах державного нагляду за охороною праці Міністерства оборони України здійснюється на підставі паспорта виробника чи його дубліката, виданого виробником, або складеного іншою спеціалізованою організацією.

Якщо паспорт складається не виробником, до нього додаються:

висновок про відповідність підйомника та його окремих елементів розрахунковій вантажопідймальності, складений на підставі розрахунку або аналізу і порівняння несучих елементів підйомника з такими самими елементами іншого підйомника такої самої моделі;

висновок акредитованої лабораторії про хімічний аналіз (на вуглець, сірку, фосфор, марганець і кремній) матеріалу металоконструкцій підйомника. Стружка для хімічного аналізу матеріалу металоконструкцій має бути взята у вибірковому порядку з поясів секцій стріли, поворотної платформи та опornoї рами;

висновок про стан металоконструкцій і якість зварних з'єднань.

5.1.4. Підйомники підлягають перереєстрації після: реконструкції;

ремонту, якщо був складений новий паспорт;

передачі іншому роботодавцю;

направлення для роботи строком більше трьох місяців за межі області, у якій вони зареєстровані.

5.1.5. У разі реєстрації підйомника, підданого реконструкції, має бути поданий новий паспорт або старий паспорт зі змінами, до якого додається така документація:

довідка про характер реконструкції, підписана відповідальною особою організації, що розробила технічну документацію на реконструкцію;

креслення загального вигляду підйомника з основними габаритними розмірами, якщо вони змінилися, та новими технічними характеристиками;

принципова електрична, гідравлічна, пневматична схеми у разі їх зміни;

кінематична схема та схеми запасовки канатів і робочої зони підйомника в разі їх зміни;

копії документів (або виписки з них) про якість металу, що використовувався під час реконструкції;

відомості про присадний матеріал (результати випробування наплавленого металу чи копії документів (або виписки з них) про якість електродів);

відомості про результати контролю якості зварювання металоконструкцій.

5.1.6. Реєстрація здійснюється не пізніше ніж у десятиденний строк з дня одержання документів органом державного нагляду за охороною праці Міністерства оборони України.

У разі відмови в реєстрації підйомника мають бути письмово вказані причини відмови з посиланням на відповідні пункти цих Правил.

5.1.7. У разі направлення підйомника для роботи за межі області, у якій він зареєстрований, роботодавець повинен повідомити про це територіальний орган державного нагляду за охороною праці Міністерства оборони України із зазначенням реєстраційного номера підйомника, місця направлення та строку проведення робіт. Після прибуття підйомника на місце виконання робіт має бути повідомлений про це орган державного нагляду за охороною праці Міністерства оборони України, на території якого будуть проводитися роботи. Якщо термін цих робіт перевищує три місяці, то роботодавець знімає підйомник з обліку та реєструє його в територіальному органі державного нагляду за охороною праці Міністерства оборони України, на території якого будуть виконуватися роботи.

5.1.8. Роботодавець знімає підйомники з реєстрації в органах державного нагляду за охороною праці Міністерства оборони України в разі:

списання підйомників, що стали непридатними;

передачі у власність іншому роботодавцю.

Зняття з реєстрації здійснюється за письмовою заявою роботодавця з записом у паспорті про причини зняття з реєстрації.

5.2. Уведення в експлуатацію

5.2.1. Уведення підйомника в експлуатацію здійснюється на підставі висновку експертизи щодо відповідності підйом-

ника вимогам нормативно-правових актів з охорони праці та промислової безпеки і спроможності його власника забезпечити додержання вимог законодавства під час його експлуатації у таких випадках:

- перед пуском у роботу нововиготовленого підйомника;
- після капітального ремонту підйомника;
- після реконструкції;
- після передачі іншому роботодавцю;
- після направлення для роботи строком більше трьох місяців за межі області, у якій він зареєстрований;
- після закінчення строку служби підйомника;
- після заборони експлуатації підйомника посадовою особою органу державного нагляду за охороною праці Міністерства оборони України.

5.3. Технічний огляд

5.3.1. Підйомники, що перебувають в експлуатації, підлягають технічному огляду:

- частковому — не рідше одного разу на 12 місяців;
- повному — не рідше одного разу на три роки, за винятком випадків, зазначених у пункті 5.3.2.

5.3.2. Позачерговий повний технічний огляд підйомників належить проводити після:

- ремонту несучих металоконструкцій підйомника;
- заміни стріли або її секцій;
- заміни або ремонту обмежника граничного вантажу (далі — ОГВ);

отримання припису посадової особи органу державного нагляду за охороною праці Міністерства оборони України або працівника, який здійснює нагляд за утриманням та безпечною експлуатацією підйомника, у разі виявлення дефектів, пошкоджень і порушень цих Правил, що впливають на безпечну експлуатацію підйомника.

5.3.3. Позачерговий частковий технічний огляд підйомників належить проводити після:

- заміни зношених канатів і ланцюгів, а також у разі їх перепасування;
- заміни складових частин гідроприводу (гідропристроїв, ущільнювачів гідроциліндрів тощо);
- заміни або ремонту лебідок.

5.3.4. Технічний огляд (повний і частковий) підйомників проводиться спеціалізованою організацією або роботодавцем, ремонтним підприємством за умови отримання ними в установленому порядку дозволу від органу державного нагляду за охороною праці Міністерства оборони України на право проведення технічних оглядів.

Технічний огляд має проводитися згідно з вимогами цих Правил та настанови з експлуатації підйомника за участю працівника, відповідального за утримання його в справному стані, крім випадку, зазначеного в пункті 5.3.5.

Для проведення технічних оглядів підйомників військова частина, організація, установа або підприємство мають бути забезпечені площадкою для проведення випробувань і комплектом атестованих вантажів.

5.3.5. Повний технічний огляд відремонтованих підйомників проводиться на підприємстві, що виконувало ці роботи, перед відправленням підйомників споживачу.

5.3.6. Технічний огляд підйомників, що перебувають в експлуатації, має на меті встановити, що:

підйомник є у справному стані, який забезпечує його безпечну експлуатацію;

організація нагляду та обслуговування підйомника відповідає вимогам цих Правил.

5.3.7 Повний технічний огляд має включати:

огляд і перевірку роботи підйомника (у тому числі приладів і пристроїв безпеки);

статичне випробування;

динамічне випробування.

Під час часткового технічного огляду статичне випробування підйомника не проводять

5.3.8 Під час проведення технічного огляду підйомника мають бути оглянуті та перевірені в роботі всі механізми, гідропристрої, електрообладнання, прилади та пристрої безпеки, гальма, ходові колеса, пульти керування, освітлення, сигналізація. Також мають бути перевірені:

стан металоконструкцій підйомника та їх зварних з'єднань (відсутність тріщин, деформацій, зменшення товщини стінок унаслідок корозії, ослаблення болтових з'єднань і інших дефектів та пошкоджень);

стан робочої платформи, кріплення осей і пальців;

стан канатів, ланцюгів і їх кріплення;

стан заземлення підйомника (за наявності) і стан ізоляції електрообладнання та електропроводки підйомників з електричним приводом з визначенням їх опору у відповідності з вимогами Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів, затверджених наказом Держнаглядохоронпраці від 9 січня 1998 року № 4 та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 10 лютого 1998 року за № 93/2533 (далі — ДНАОП 0.00-1.21-98).

Результати огляду та перевірок оформляють актом, а перевірку стану заземлення та ізоляції — протоколом у відповідності з вимогами ДНАОП 0.00-1.21-98.

5.3.9 Статичне випробування проводять з метою перевірки міцності підйомника та його складових частин, у тому числі гальм, а також стійкості підйомника.

5.3.10. Статичне випробування підйомника проводять на горизонтальному майданчику в положенні, що відповідає найменшій розрахунковій його стійкості, навантаженням, що на 50% перевищує вантажопідймальність, у такому порядку: вантаж, маса якого дорівнює 110% вантажопідймальності, розташовують на робочій платформі, а вантаж, маса якого дорівнює 40% вантажопідймальності, підвішують до робочої платформи на гнучкій підвісці і підіймають його на висоту 100—200 мм від майданчика з подальшою витримкою протягом 10 хвилин.

Підйомник вважається таким, що витримав випробування, якщо протягом зазначеного часу піднятий вантаж не опустився на майданчик, а також не було виявлено тріщин, залишкових деформацій та інших пошкоджень складових частин.

5.3.11. Динамічне випробування підйомника проводять з метою перевірки дії механізмів підйомника та їх гальм.

Динамічне випробування підйомника проводять вантажем, розташованим на робочій платформі, маса якого дорівнює 110% вантажопідймальності.

Під час динамічного випробування проводиться не менше трьох циклів усіх можливих рухів робочої платформи.

5.3.12. Під час проведення статичного та динамічного випробувань відрив від майданчика однієї з опор підйомника ознакою втрати стійкості не вважається.

5.3.13. Випробування ОГВ проводять не рідше одного разу на 6 місяців спеціалізованою організацією, що має право на проведення технічних оглядів, у присутності працівника, відповідального за утримання підйомника в справному стані, і за можливості суміщають з технічним оглядом або технічним обслуговуванням.

ОГВ має бути відрегульований та опломбований.

Результати випробування ОГВ записуються в паспорт підйомника.

5.3.14. Результати технічного огляду, підйомника записує в паспорт працівник, який проводив технічний огляд, із зазначенням строку наступного огляду.

Записом у паспорті підйомника, що був підданий технічному огляду, має підтверджуватися, що підйомник перебуває в справному стані та витримав випробування.

5.4. Нагляд і обслуговування

5.4.1. Роботодавець, який експлуатує підйомники забезпечує їх утримання у справному стані та безпечну експлуатацію шляхом організації належного нагляду, технічного огляду, обслуговування та ремонту власними силами або укладає договір із спеціалізованою організацією на виконання зазначених робіт з урахуванням вимог цього розділу.

5.4.2. Роботодавець:

- призначає працівника, який здійснює нагляд за утриманням та безпечною експлуатацією підйомників;

- призначає працівника, відповідального за утримання підйомників у справному стані;

- призначає працівника, відповідального за безпечне проведення робіт підйомниками;

- призначає обслуговуючий персонал підйомників (машиністів, працівників, які виконують роботи з робочої платформи); створює ремонтну службу;

- установлює порядок проведення періодичного технічного обслуговування та ремонту підйомників;

- забезпечує у випадках, зазначених у пунктах 5.3.2, 5.3.3, та в установленій термін проведення технічних оглядів;

- забезпечує умови для виконання відповідальними працівниками, обслуговуючим персоналом своїх обов'язків;

- на основі Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 26 січня 2005 року № 15 (далі — НПАОП 0.00-4.12-05), організовує розроблення Положення про навчання з питань охорони праці (далі — Положення), яке затверджується його наказом і діє в межах підприємства, та забезпечує його виконання;

- забезпечує ведення робіт за проектами виконання робіт (далі — ПВР) і технологічними регламентами про порядок виконання робіт підйомниками, розробленими спеціалізованими організаціями;

- організовує розроблення та затверджує Інструкції з охорони праці для обслуговуючого і ремонтного персоналу у відповідності з вимогами Положення про розробку інструкцій з охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 29 січня 1998 року № 9 і зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 7 квітня 1998 року за № 226/2666;

- забезпечує працівників Правилами та інструкціями.

5.4.3. Працівник, який здійснює нагляд за утриманням та безпечною експлуатацією підйомників, повинен:

здійснювати нагляд за технічним станом та безпечною експлуатацією підйомників, вантажозахоплювальних пристроїв і тари (за наявності) у відповідності до їх призначення і вантажопідймальності;

перевіряти дотримання встановленого цими Правилами порядку допуску машиністів до керування та працівників до обслуговування та ремонту підйомників, брати участь у роботі комісій з періодичної перевірки знань відповідальних працівників, обслуговуючого та ремонтного персоналу;

контролювати наявність і дотримання вимог інструкцій відповідальними працівниками, обслуговуючим і ремонтним персоналом;

перевіряти додержання вимог безпеки, ПВР, технологічних регламентів під час виконання робіт підйомниками;

забезпечувати виконання приписів посадових осіб органів державного нагляду за охороною праці Міністерства оборони України.

5.4.4. У разі виявлення дефектів, пошкоджень, або відмов, а також порушень вимог цих Правил під час роботи підйомників та їх обслуговування працівник, який здійснює нагляд за утриманням та безпечною експлуатацією підйомників, має вжити заходів щодо їх усунення, а в разі необхідності — заборонити експлуатацію підйомника.

Зокрема підйомник не можна використовувати в разі: виявлення дефектів, пошкоджень або відмов пристроїв і приладів безпеки, тальм, канатів, ланцюгів та їх кріплень, гаків, лебідок, ходових коліс, гідропристроїв, а також невідповідності електроприводу або гідроприводу схемам, долученим до паспорта підйомника;

наявності тріщин і деформацій у металоконструкціях підйомника;

закінчення строку технічного огляду чи строку служби підйомника;

обслуговування підйомників неатестованими машиністами, а також якщо не призначено працівників, відповідальних за утримання підйомників у справному стані чи за безпечне проведення робіт;

відсутності паспорта чи відомостей про реєстрацію підйомника;

невиконання приписів посадових осіб органів державного нагляду за охороною праці Міністерства оборони України.

5.4.5 Працівник, відповідальний за утримання підйомників у справному стані, повинен:

- забезпечити утримання у справному стані підйомників і вантажозахоплювальних пристроїв (за наявності), проведення в установленому порядку періодичного технічного обслуговування та ремонту;

- забезпечити своєчасне усунення виявлених дефектів, пошкоджень або відмов;

- здійснювати систематичний контроль за правильним веденням вахтового журналу;

- забезпечити обслуговування та ремонт підйомників навченими та атестованими працівниками, а також проведення періодичної перевірки їх знань;

- забезпечити виконання машиністами і обслуговуючим персоналом інструкції з охорони праці;

- забезпечити своєчасну підготовку підйомників до технічного огляду;

- забезпечити виконання приписів, виданих посадовими особами органів державного нагляду за охороною праці Міністерства оборони України;

- забезпечити зберігання та ведення паспортів і технічної документації на підйомники і вантажозахоплювальні пристрої (за наявності).

5.4.6. Номер і дата наказу про призначення працівника, відповідального за утримання підйомників у справному стані, а також посада, прізвище, ім'я та по батькові та його підпис заносяться до паспорта підйомника.

Ці відомості мають бути внесені в паспорт підйомника до його реєстрації і кожного разу після призначення нового відповідального працівника.

На час відпустки, відрядження, хвороби або в інших випадках відсутності відповідального працівника виконання його обов'язків покладається на працівника, що замінив його на посаді (без занесення його прізвища до паспорта підйомника).

5.4.7. Працівник, відповідальний за безпечне проведення робіт підйомниками, повинен:

- організувати ведення робіт підйомниками відповідно до вимог цих Правил, ПВР та технологічних регламентів;

- інструктувати машиністів підйомників, працівників, які виконують роботи з робочої платформи, і стропальників (за наявності щодо безпечного виконання робіт, недопущення перевантаження підйомників, правильного їх установлення;

- не допускати до обслуговування підйомників працівників, які не пройшли попереднього спеціального навчання та пере-

вірки знань або періодичної перевірки знань з питань охорони праці;

визначати необхідність і призначати сигнальників під час роботи підйомника;

не допускати використання немаркованих, несправних і невідповідних за вантажопідймальністю та характером вантажу знімних вантажозахоплювальних пристроїв і тари;

вказувати машиністам місце встановлення підйомників для роботи поблизу відкритого розподільчого устаткування (далі — ВРУ), повітряних ліній електропередачі (далі — ПЛ) та повітряних ліній зв'язку (далі — ПЛЗ) і робити про це запис у вахтовому журналі;

не допускати проведення робіт без наряду-допуску у випадку, передбаченому пунктом 5.5.8 цих Правил;

здійснювати контроль за забезпеченням працівників необхідними інвентарем і засобами для безпечного проведення робіт підйомниками;

перевіряти виконання обслуговуючим персоналом вимог інструкцій, ПВР і технологічних регламентів.

5.4.8. Чисельність відповідальних працівників визначається роботодавцем або спеціалізованою організацією залежно від кількості підйомників та умов їх експлуатації. Дозволяється покладати обов'язки працівників, відповідальних за утримання підйомників у справному стані та безпечне проведення робіт, на одного працівника.

5.4.9. Працівники, які здійснюють нагляд за утриманням та безпечною експлуатацією підйомників, а також ті, що відповідають за утримання підйомників у справному стані та за безпечне проведення робіт, обслуговуючий і ремонтний персонал перед призначенням повинні пройти навчання і перевірку знань з питань охорони праці згідно з Положенням. У роботі комісій з перевірки знань мають брати участь посадові особи органів державного нагляду за охороною праці Міністерства оборони України.

5.4.10. Професійна підготовка машиністів підйомників, працівників, які керують підйомником з пульта керування, встановленого на робочій платформі, працівників, які виконують роботи з робочої платформи, слюсарів, слюсарів-електриків, електромеханіків, наладчиків, стропальників, проводиться в установленому порядку.

5.4.11. Керування самохідним підйомником може бути доручене водію після навчання його за програмою підготовки машиністів підйомників.

5.4.12. Підвішування вантажів на гак підйомника повинні виконувати стропальники. Підвішування вантажу без попередньої обв'язки (вантаж, що має петлі, рим-болти, цапфи, а також такий, що міститься в контейнерах або іншій тарі) або коли застосовуються напівавтоматичні вантажозахоплювальні пристрої можуть виконувати інші працівники, які пройшли навчання та перевірку знань з питань охорони праці згідно з Положенням.

5.4.13. У тих випадках, коли зона роботи в робочій платформі повністю не оглядається з поста керування машиніста, а між машиністом і працівником, який виконує роботи з робочої платформи, відсутній радіо- або телефонний зв'язок, для передавання сигналів машиністу має бути призначений сигнальник.

5.4.14. Сигнальниками можуть бути працівники тільки з числа стропальників або працівників, які виконують роботи з робочої платформи підйомників.

5.4.15. Машиністи, працівники, які виконують роботи з робочої платформи, слюсарі-електрики, електромеханіки, наладчики перед призначенням на роботу повинні пройти медичний огляд у відповідності з вимогами Положення про медичний огляд працівників певних категорій, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 31 березня 1994 року № 45 і зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21 червня 1994 року за № 136/345.

5.4.16. Машиніст, переведений з одного підйомника на інший того самого типу, але іншої моделі, індексу або з іншим приводом, має перед призначенням пройти навчання і перевірку знань з питань охорони праці згідно з Положенням.

5.4.17. Машиністи підйомників перед початком роботи зобов'язані проводити огляд механізмів, металоконструкцій, приладів і пристроїв безпеки, для чого роботодавець має виділити необхідний час.

Результати огляду та перевірки підйомників машиністами мають записуватися у вахтовому журналі.

5.5. Виконання робіт

5.5.1. Експлуатація підйомників та їх електричного обладнання має здійснюватися відповідно до вимог цих Правил, настанови з експлуатації, а також ДНАОП 0.00-1.21.98, «Правил безпечної експлуатації електроустановок», затверджених наказом Держнаглядохоронпраці від 6 жовтня 1997 року № 257 і зареєстрованих в Міністерстві юстиції

України 13 січня 1998 року за № 11/2451 (далі — ДНАОП 1.1.10-1.01-97).

5.5.2. Підйомник може бути допущений до переміщення тільки тих вантажів, маса яких не перевищує його вантажопідймальності, та виконання операцій, передбачених настановою з експлуатації.

5.5.3. Підйомники, що перебувають в експлуатації, мають бути споряджені табличкою чи написом з ясно позначеними реєстраційним номером, вантажопідймальністю і датою наступного технічного огляду.

5.5.4. Не допускається розміщення на місцях проведення робіт несправних знімних вантажозахоплювальних пристроїв і тих, що не мають бирок (клейм), а також немаркованої та пошкодженої тари.

5.5.5. Під час експлуатації підйомників слід ужити заходів щодо запобігання їх перекиданню чи мимовільному переміщенню під дією вітру або за наявності нахиленої місцевості.

5.5.6. Для підйомників, оснащених гаком, мають бути розроблені способи правильного стропування та зачіплювання вантажів, яким повинні бути навчені стропальники. Графічне зображення способів стропування та зачіплювання має бути видане на руки стропальникам і машиністам або вивішене в місцях проведення робіт.

Переміщення вантажу, на який не розроблені схеми стропування, здійснюється в присутності та під керівництвом працівника, відповідального за безпечне проведення робіт підйомниками.

5.5.7. Місце проведення робіт підйомниками і підходи до нього мають бути освітлені відповідно до ПВР.

5.5.8. Установлення та робота підйомників на відстані менше 40 м від ВРУ або крайнього проводу ПЛ чи ПЛЗ може проводитися лише за нарядом-допуском, що визначає безпечні умови такої роботи.

Порядок організації проведення робіт поблизу ВРУ, ПЛ чи ПЛЗ, видачі наряду-допуску та інструктажу працівників установлюється наказами роботодавця та виконання робіт.

Час дії наряду-допуску визначається організацією, що видає наряд.

Наряд-допуск видається машиністу підйомника на руки перед початком роботи.

Робота підйомника поблизу ВРУ, ПЛ чи ПЛЗ проводиться під безпосереднім керівництвом працівника, відповідального

за безпечне проведення робіт підйомниками, який має указати машиністу місце встановлення підйомника, забезпечити виконання передбачених нарядом-допуском умов роботи та зробити запис у вахтовому журналі машиніста про дозвіл на проведення робіт.

Проведення робіт з використанням підйомників у ВРУ та в охоронній зоні ПЛ та ПЛЗ виконується у відповідності з вимогами ДНАОП 0.00-1.21-98 і ДНАОП 1.1.10-1.01-97.

Порядок роботи підйомників поблизу ПЛ, що виконана із гнучкого кабелю, визначається власником лінії. Видача наряду-допуску в цьому випадку не обов'язкова.

Під час роботи підйомників на діючих електростанціях, підстанціях, ВРУ і ПЛ, якщо роботи із застосуванням підйомників ведуться персоналом, що експлуатує електроустановки, а машиністи підйомників перебувають у штаті енергопідприємства, наряд-допуск на роботу поблизу проводів і обладнання, що є під напругою, видається в порядку, установленому ДНАОП 1.1.10-1.01-97.

5.5.9. Для безпечного виконання робіт підйомниками роботодавець або організація, що експлуатує підйомники, забезпечують додержання таких вимог:

мають бути розроблені та видані на місця виконання робіт підйомниками ПВР, технологічні регламенти та схеми стропування вантажів, а також ознайомлені з ними під розписку працівник, відповідальний за безпечне проведення робіт підйомниками, машиністи, працівники, які виконують роботи з робочої платформи, і, за необхідності, стропальники;

на місці проведення робіт підйомником не допускається перебування осіб, які не мають прямого відношення до роботи, що виконується;

за необхідності огляду, ремонту, регулювання механізмів, електрообладнання, огляду та ремонту металоконструкцій у підйомника має вимикатися двигун або ввідний пристрій (за його наявності).

5.5.10. Проектом виконання робіт підйомниками мають передбачатися:

відповідність підйомників, що використовуються, умовам виконання робіт щодо вантажопідймальності, висоти підймання, вильоту;

забезпечення безпечних відстаней від ВРУ, ПЛ та ПЛЗ, а також до будов і місць складування будівельних деталей і матеріалів;

умови встановлення та роботи підйомників поблизу укосів котлованів або каналів;

умови безпечної роботи декількох підйомників;

перелік знімних вантажозахоплювальних пристроїв, що застосовуються, і графічне зображення (схема) стропування вантажів для підйомників, споряджених гаком;

місця та габарити складування вантажів, під'їзні шляхи тощо;

заходи щодо безпечного проведення робіт з урахуванням конкретних умов на ділянці, де встановлений підйомник (огорожа робочого майданчика, рівень освітлення в темний час доби тощо).

5.5.11. Роботи (будівельні, малярні, обслуговування світильників тощо) з робочої платформи підйомника можна виконувати за умови дотримання заходів щодо попередження падіння працівників з робочої платформи, ураження їх електричним струмом, затиснення під час переміщення робочої платформи в стиснених умовах. Під час виконання робіт необхідно дотримуватися таких вимог:

вхід до робочої платформи та вихід з неї має здійснюватися через посадкову площадку чи з поверхні землі, під час підймання чи опускання робочої платформи проріз для входу до неї має бути зачинений знімною огорожею чи дверима;

працівники, які виконують роботи з робочої платформи, мають працювати в захисних касках та із залобіжним поясом, пристебнутим до скоб або елементів конструкції робочої платформи;

машиніст підйомника під час роботи повинен бути в захисній касці;

працівникам, які виконують роботи з робочої платформи, не дозволяється сидати та ставати на елементи огорожі, переміщатися через огорожу робочої платформи, установлювати на її підлогу предмети для збільшення висоти зони роботи в робочій платформі;

робота підйомника має бути припинена за швидкості вітру більше 10 м/с на висоті 10 м, а також під час грози, сильного дощу, туману, снігопаду та при недостатньому освітленні, а також за температури навколишнього повітря нижче вказаної в паспорті підйомника;

під час роботи підйомника зв'язок між працівниками, які виконують роботи з робочої платформи, і машиністом має підтримуватися безперервно: у разі підймання робочої платформи до 10 м — голосом, більше 10 м — знаковою сигналізацією, більше 22 м — двостороннім радіо- або телефонним зв'язком;

переміщення підйомника з працівниками чи вантажем на робочій платформі не дозволяється, якщо інше не передбачене настановою з експлуатації.

5.5.12. Для виконання робіт підйомником має бути підготовлений робочий майданчик, який має відповідати таким вимогам:

наявність під'їзного шляху;

кут нахилу має бути не більше зазначеного в паспорті підйомника;

свіжонасипаний та неуцільнений ґрунт необхідно утрамбувати;

розміри майданчика дають змогу встановити підйомник на всі опори, а при слабкому ґрунті — на укладені під опори міцні та стійкі підкладки, на слизькому ґрунті — на підкладки із шипами.

5.5.13. Установлення підйомника проводиться так, щоб під час роботи відстань між поворотною частиною підйомника за будь-якого її положення та будовами, штабелями вантажів і іншими предметами (обладнанням) була не менше 1 м.

Після встановлення підйомника на виносні опори колеса не повинні торкатися робочого майданчика, якщо інше не передбачене настановою з експлуатації підйомника.

Установлювати підйомник поблизу укосів котлованів або каналів дозволяється за умови дотримання відстаней, зазначених у таблиці № 1.

Таблиця № 1. Найменша допустима відстань від основи укосу котловану (канави) до найближчих опор підйомника

Глибина котловану (канави), м	Відстань від основи укосу до найближчої опори для ненасипного ґрунту, м				
	піщаного і гравійного	супіщаного	суглинного	глинистого	лісового сухого
1	1,5	1,25	1,0	1,0	1,0
2	3,0	2,4	2,0	1,5	2,0
3	4,0	3,6	3,25	1,75	2,5
4	5,0	4,4	4,0	3,0	3,0
5	6,0	5,3	4,75	3,5	3,5

6. Порядок розслідування аварій та нещасних випадків

6.1. Розслідування аварій, що мали місце під час експлуатації підйомників, здійснюється відповідно до наказу Міністра оборони України від 6 лютого 2001 року № 36 (зі змінами).

6.2. Розслідування нещасних випадків, що мали місце під час експлуатації підйомників, які трапилися з військовослужбовцями, здійснюється відповідно до наказу Міністра оборони України від 6 лютого 2001 року № 36 (зі змінами).

Розслідування нещасних випадків, що мали місце під час експлуатації підйомників, які трапилися з працівниками Збройних Сил України, здійснюється відповідно до Порядку розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 року № 1112.

6.3. Про всі аварії та нещасні випадки, що мали місце під час експлуатації підйомників, негайно повідомляється в територіальний орган державного нагляду за охороною праці Міністерства оборони України, на території якого експлуатувався підйомник, та орган державного нагляду за охороною праці Міністерства оборони України, в якому зареєстрований підйомник. Якщо у військовій частині трапився нещасний випадок під час експлуатації підйомників, командир військової частини повинен зупинити всі роботи на місці події та викликати інспектора для участі в розслідуванні нещасного випадку.

7. Відповідальність за порушення Правил

Особи, винні в порушенні цих Правил, несуть відповідальність у відповідності з чинним законодавством України та статутами Збройних Сил України.

Начальник Управління державного нагляду
за охороною праці
Міністерства оборони України

полковник

В. В. ПЕТЛЕНКО